herpy

KAMELEONTER

Brookesia superciliaris

Brookesia superciliaris är en av de största bladkameleonterna och blir 9-10 cm totalt. Den lever i lövlagret i Madagaskars östra regnskogar, är brun som ett dött blad och har stora benknölar över ögonen. Arten hålls i ett litet, fuktigt terrarium med ett djupt lövlager och små foderdjur. Den har rykte om sig att vara svår, men föds i dag regelbundet upp i små antal.

Familj: Chamaeleonidae Engelska: Brown Leaf Chameleon Tidigare namn: *Chamaeleo superciliaris* Publicerad 16 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**9-10 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**2-4 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande och marklevande**
Biotop	**Regnskog och bergsskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**40 × 30 × 40 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**20-25 °C**
Temperatur, natt	**16-20 °C**
Luftfuktighet	**70-95 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**4-5 mån.**
Kullstorlek	**2-5 ägg**
Kullar per år	**2-3**
Inkubation	**45-120 dagar** vid 18-27 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Brookesia superciliaris är en liten kameleont på 9-10 cm totalt och en av de största bladkameleonterna. Kroppen mäter högst omkring 5 cm från nos till kloak, och svansen är kort. Huvudet är platt och har en taggig hjälm i nacken. Över varje öga sitter två triangulära plattor av stora fjäll, och under käken sitter 4-6 taggar. En rad på 10-11 taggar följer ryggen på varje sida.

Färgen är brun, beige, smutsgul och svart i fläckar, så djuret liknar ett dött blad. Förmågan att byta färg är svagt utvecklad. Hanen har en uppsvälld svansrot. Artnamnet kommer av latinets *supercilium*, ögonbryn, och syftar på de stora benknölarna över ögonen. Arten liknar *Brookesia therezieni*, men saknar dennas små knölar längs svansen.

Vid fara kan djuret vibrera eller stå helt stilla. Arten har ett stort utbredningsområde och varierar mellan bestånden; vissa har ett annat mönster, till exempel med en rad gröna fläckar på sidorna. Det är oklart om de döljer flera arter.

Utbredning och livsmiljö

Brookesia superciliaris är hemmahörande på Madagaskar och finns längs nästan hela östkusten, från de torra trakterna i söder upp till Marojejy och Masoala i norr, och på ön Nosy Boraha. Den lever från låglandet och upp till omkring 1.200 m, bland annat i Andasibe-Mantadia och Ranomafana.

Arten är vanlig på flera platser i utbredningsområdet.

> **Naturlig utbredning:** Madagaskar.

LIVSMILJÖ

Arten lever i lövlagret, på mossbevuxen mark och i buskar och snår i regnskog och fuktig skog. Den ses i knähöjd längs stigarna på dagen, men klättrar också upp på grenar och trädstammar till omkring två meters höjd, högre än de flesta andra bladkameleonter. Djuren är dagaktiva och livliga, men skygga.

I regnskogen vid Ranomafana, omkring 1.000 m över havet, är det i genomsnitt 23-27 °C på dagen under regnperioden och 23-25 °C under torrperioden. På natten sjunker temperaturen till 19-20 °C under regnperioden och omkring 15 °C under torrperioden. Det regnar större delen av året, och skogsbotten torkar aldrig helt. I låglandet längs kusten är det varmare.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite samlad kunskap om skötseln av *Brookesia superciliaris*. Arten har länge haft rykte om sig att vara svår att hålla och nästan omöjlig att föda upp över flera generationer, men i dag föds den regelbundet upp, om än i små antal. Temperaturerna bygger på klimatet i utbredningsområdet; resten av skötseln är som för andra små, marklevande kameleonter, till exempel *Brookesia stumpffi* och *Brookesia thieli*.

Ett enskilt vuxet djur ska ha ett terrarium på minst 40 × 30 × 40 cm (längd × bredd × höjd). Golvytan är viktigare än höjden, eftersom arten använder lövlagret, men det ska också finnas grenar att klättra i. Använd ett glasterrarium eller ett nätterrarium med måttlig ventilation, så att fukten hålls kvar.

Botten är ett djupt lager (5-8 cm) av jord och sand utan perlit, täckt av mossa och ett tjockt lager torra löv. Ge små växter, tunna grenar i flera vinklar och gömslen av bark. Ta snabbt bort oätna insekter och ruttna växtdelar, eftersom den fuktiga miljön gynnar svamp. En vattenskål är inte nödvändig.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen ska vara 20-25 °C och nattemperaturen 16-20 °C, som i regnskogen i höglandet. Fallet på natten kommer av sig självt när lamporna släcks. Arten behöver ingen solplats; en svag spotlight är valfri, men ytan under den får högst bli 28 °C, mätt med en IR-termometer.

Använd en termostat till en eventuell spotlight, och mät temperaturen både vid botten och högst upp. Över 30 °C är farligt för så små djur.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska ligga på 70-95 %, högst strax efter duschning och på natten. Duscha terrariet ordentligt minst två gånger om dagen med ljummet vatten. Djuren dricker droppar från bladen och använder inte någon skål.

Dropparna ska vara borta efter 2-3 timmar, och jordens yta ska kunna torka något mellan duschningarna, medan jorden under förblir fuktig. Måttlig ventilation hjälper, så att fukten inte blir stillastående.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och lever i skugga. Använd ett svagt T5-rör med UVB över omkring hälften av locket (Ferguson-zon 1), så att UV-indexet vid de översta grenarna ligger omkring 1 och resten av terrariet är i skugga, och en LED-lampa med dagsljusfärg för växterna. Tänd ljuset 10-12 timmar om dagen.

UVB-rör byts enligt tillverkarens anvisning. Växter och gömslen ser till att djuret alltid kan välja skugga.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Arten äter små insekter: bananflugor, hoppstjärtar, små syrsor, bönbaggar och små kackerlackor. Bytet får högst vara omkring 20 % av djurets kroppslängd. Foderinsekterna ska själva få bra foder, och oätna insekter tas bort före natten, så att de inte stör djuret medan det sover.

Vuxna djur får föda 3-4 gånger i veckan och ungar varannan dag. Pudra insekterna med kalk och vitaminer 1-2 gånger i veckan, och ge varierad föda. Vildfångade djur är ofta försvagade och uttorkade och har tarmparasiter, så ett avföringsprov hos veterinären rekommenderas.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

BETEENDE OCH HANTERING

Arten hålls en och en. Den är skygg, men livlig och blir lätt stressad av störningar och beröring, så den ska inte tas upp i handen. Vid fara kan den vibrera.

Tät vegetation och ett djupt lövlager med gömslen minskar stressen. Terrariet bör stå på en lugn plats.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanen har en uppsvälld svansrot, och honan är rundare och blir klotrund när hon bär ägg. Könsmognaden anges till 4-5 månader.

PARNING

Sätt in hanen till honan. Är honan mottaglig förblir hon ljus och stilla; annars blir hon mörk och hotfull. Avbryt försöket om honan avvisar, och försök igen senare. Parningsbeteendet är inte beskrivet för arten och bygger på andra små kameleonter. Para bara djur från samma trakt, eftersom artavgränsningen är osäker.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger 2-5 ägg per kull och 2-3 kullar per år. Äggen läggs omkring 45 dagar efter parningen. Liksom andra bladkameleonter gräver hon inte ner dem, utan gömmer dem under blad, mossa eller bark på marken, så hon ska ha ett fuktigt lövlager och ett par barkbitar att lägga under. Ge henne ro medan hon lägger.

INKUBATION

Äggen kläcks efter omkring 68 dagar vid 27 °C på dagen och 15 °C på natten. Hos andra *Brookesia*-arter tar det 45-120 dagar vid 18-23 °C, så 45-120 dagar är spannet för släktet. Håll ett tydligt temperaturfall på natten. Äggen kan ligga i fuktig vermiculite i en sluten låda med små lufthål.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är mycket små. Flytta dem till en liten behållare, inredd som de vuxnas, med tunna grenar, blad och gömslen. Ge bananflugor och hoppstjärtar varannan dag. När könen går att skilja åt bör varje djur bo för sig.

Hälsa och vanliga misstag

Typiska problem och fel i skötseln:

- Uttorkning vid för sällsynt duschning.
- Värmestress vid temperaturer över 30 °C.
- Inälvsmask hos vildfångade djur; låt undersöka ett avföringsprov hos veterinären.
- Benskörhet (MBD) vid för lite UVB eller kalk.
- Svamp och hudproblem vid stillastående fukt.
- Stress vid beröring och störningar.

Livslängden i fångenskap är inte dokumenterad; 2-4 år är en uppskattning utifrån andra små kameleonter. Kontakta en veterinär med erfarenhet av reptiler om djuret slutar äta, är slappt eller andas med öppen mun.

Läs mer: Vanliga sjukdomar och tecken på sjukdom

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.